

Projekt

z dnia 22 grudnia 2015 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SĘDZISZOWIE**

z dnia 30 grudnia 2015 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na
2016 rok**

Na podstawie art. 40 ust. 1, art. 41 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku poz. 1515) oraz art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku poz. 1286 z późn. zm.) Rada Miejska w Sędziszowie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok w brzmieniu stanowiącym załączniki Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

§ 3. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od 01 stycznia 2016 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Adam Mysiara

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr

Rady Miejskiej w Sędziszowie

z dnia 30 grudnia 2015 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2016 rok

WSTĘP

Prawną podstawą działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 roku poz. 1356 z późn. zm.), która nakłada na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności organizacji społecznych i zakładów pracy.

Spśród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów tego zjawiska oraz społecznych i ekonomicznych kosztów, jakie z tego tytułu ponosi budżet państwa. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, takich jak: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki drogowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie, dlatego też działania w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych powinny być przedmiotem szczególnej troski.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych reguluje prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie gminy Sędziszów. Celem programu jest przeciwdziałanie negatywnym skutkom nadużywania alkoholu, zmniejszenie ich rozmiaru i bieżące rozwiązywanie problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, ochronę rodzin dotkniętych problemem alkoholowym przed marginalizacją społeczną, tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu oraz promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Program zapewnia ciągłość już podjętych działań i inicjatyw na rzecz profilaktyki, daje gwarancję spójnych i skoordynowanych działań na szczeblu gminy, które są elementem polityki realizowanej na poziomie ogólnokrajowym.

Z informacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wynika, że Polacy spożywają napoje alkoholowe od kilku lat na równym poziomie z lekką tendencją spadkową. Spożycie czystego 100% alkoholu w przeliczeniu na jednego Polaka zmalało od 2008 roku o 0,10% (z 9,58 litra w 2008 roku do 9,31 litra w 2011 roku). Nie oznacza to jednak, że poziom polskiego spożycia alkoholu można uznać za niski. Mimo spadku spożycia wódki w 2011 roku w dalszym ciągu średnie spożycie wyrobów spirytusowych jest wyższe niż w wielu krajach europejskich. Przy informacjach o szacowaniu średniej wielkości spożycia na jednego mieszkańca, należy bardzo wyraźnie podkreślić zawodność tego wskaźnika jako podstawowej miary charakteryzującej spożycie w naszym kraju. Nie oddaje on złożoności tego zjawiska i zróżnicowania istniejącego między różnymi grupami konsumentów.

DIAGNOZA WYBRANYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE GMINY SĘDZISZÓW

Gmina Sędziszów liczy **12.907** mieszkańców zameldowanych na pobyt stały, w tym **10.462** osoby powyżej 18 roku życia. Sprzedaż napojów alkoholowych prowadzona jest w 42 punktach, tj. w 33 sklepach oraz w 9 placówkach gastronomicznych. Jeden punkt sprzedaży przypada na 287 mieszkańców.

Według danych szacunkowych opartych na wskaźnikach wypracowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych co szósty mieszkaniec gminy uwikłany jest osobiście lub przez członków rodziny w problem alkoholowy.

Tabela 1. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych na terenie naszej gminy:

	W Polsce 38,6 mln osób (dane szacunkowe)	W gminie Sędziszów 12.907 - stałych mieszkańców (dane szacunkowe)
Liczba osób uzależnionych od alkoholu ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 258 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice) ok. 4 % populacji	ok. 1,5 mln	ok. 516 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików ok. 4 % populacji	ok. 1,5 mln	ok. 516 osób
Osoby pijące szkodliwie ok. 5-7 % populacji	2-2,5 mln	ok. 774 osób

Skalę problemu pokazuje liczba rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie. Zauważyć należy, że liczba rodzin korzystających z usług OPS, w tym tych, w których występuje problem alkoholowy (tabela 2) występuje mniej więcej na podobnym poziomie.

Tabela 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS

	2012	2013	2014
Ogółem liczba rodzin, którym udzielono pomocy	411	448	388
W tym: rodzin z problemem alkoholowym	34	37	33

Liczba osób zgłaszających się po poradę do Punktu Konsultacyjnego pokazuje, że mieszkańcy naszej gminy korzystają z tej formy pomocy. Obserwuje się wzrost świadomości wśród klientów Punktu, którzy coraz bardziej otwarcie mówią o swoich problemach i są gotowi do podejmowania działań prowadzących do poprawy ich sytuacji życiowej (tabela 3)

Tabela 3. Porady udzielone w Punkcie Konsultacyjnym w latach: 2012 – 2014

	2012	2013	2014
Prawnik	136	253	142
Psycholog	56	54	39
Policjant	13	12	24
Pracownik socjalny	24	41	24

Problem uzależnienia wiąże się najczęściej z szeregiem problemów współtowarzyszących, takich jak: przemoc wobec najbliższych, ograniczenie praw rodzicielskich, sprawy rozwodowe, współwłasność małżeńska, eksmisje itp.

Wskaźnikiem problemów alkoholowych występujących w mieście i gminie Sędziszów jest również liczba wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu poddania się leczeniu odwykowemu (tabela 4).

Tabela 4. Liczba spraw prowadzonych przez GKRPA.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2012	2013	2014
Liczba przyjętych wniosków	31	35	32
Liczba spraw skierowanych do biegłego sądowego	27	29	21
Liczba spraw skierowanych do sądu	17	20	17

Z danych Komisariatu Policji w Sędziszowie wynika, że ilość wykroczeń i przestępstw popełnionych pod wpływem alkoholu w 2014 roku pozostaje na niższym poziomie jak w roku poprzednim (tabela 5).

Tabela 5. Wykroczenia i przestępstwa popełnione pod wpływem alkoholu - dane z KP w Sędziszowie

Komisariat Policji w Sędziszowie	2012	2013	2014
Liczba nietrzeźwych kierowców	113	72	51
Liczba małoletnich zatrzymanych pod wpływem	7	11	9

alkoholu			
Liczba interwencji domowych dot. przemocy w rodzinie	334	258	207
Liczba założonych Niebieskich Kart	31	51	47

Na terenie miasta i gminy Sędziszów funkcjonuje przedszkole samorządowe, 6 szkół podstawowych, dwa gimnazja, liceum ogólnokształcące w których pobiera naukę 1.515 uczniów (szkoły prowadzone przez Urząd Miejski oraz trzy szkoły podstawowe i przedszkola prowadzone przez „Fundację z uśmiechem”). Funkcjonują również dwa zespoły szkół ponadgimnazjalnych (241 uczniów).

Wszystkie placówki oświatowe realizują obligatoryjnie zadania, zapobiegające problemom społecznym. Mimo licznych działań podejmowanych przez wyżej wymienione placówki niepokojącym faktem jest wczesne sięganie po różnorakie używki przez dzieci i młodzież szkolną. Spożywanie alkoholu jest coraz powszechniejsze wśród nieletnich. Picie alkoholu przez młodzież przestaje być sporadycznym wyskokiem, a staje się obyczajem akceptowanym przez rówieśników.

Aby tym zjawiskom zapobiegać kontynuowane będą we wszystkich szkołach dla uczniów programy profilaktyczne.

W Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uwzględniono również przedsięwzięcia adresowane bezpośrednio do dzieci i młodzieży, poprzez tworzenie warunków i możliwości alternatywnych form spędzania wolnego czasu, sprzyjających zdrowemu rozwojowi tj. organizowanie konkursów tematycznych o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym, imprez szkolnych i środowiskowych oraz pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Program uwzględnia udział pracowników socjalnych, pedagogów, policjantów, członków GKRPA itp. w różnego rodzaju szkoleniach i warsztatach dotyczących tematyki zapobiegania i ograniczania skutków alkoholizmu i przemocy w rodzinie. Istotnym celem, zawartym w niniejszym programie jest kontynuacja wspierania działalności Punktu Konsultacyjnego. Działania w nim podejmowane przyczyniają się do eliminacji bądź ograniczenia występowania zjawisk destrukcyjnych. Jest to miejsce pierwszego kontaktu dla osób zgłaszających zaistnienie sytuacji kryzysowych, związanych z problemem używania alkoholu i innych uzależnień.

Pracujący w Punkcie Konsultacyjnym pracownicy udzielają porad, prowadzą rozmowy motywacyjne z osobami uzależnionymi, jak również inicjują interwencje w przypadku ujawnienia przemocy domowej.

W procesie ustawicznego zdrowienia osób uzależnionych bardzo pomocny jest kontakt z ludźmi, którzy umieją poradzić sobie z głodem alkoholowym, stresem, lękiem i depresją, z chorobliwymi nawykami. Znacząca w tym zakresie jest pomoc psychologa oraz grupy wsparcia w Klubie Abstynentów „PROMYK”, zwłaszcza w pierwszych latach abstynencji.

Zadania z zakresu programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych prowadzone będą w ramach działania:

- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Punktu Konsultacyjnego,
- Policji,
- Pedagogów i wychowawców w szkołach,
- Świetlicy środowiskowej,
- Zakładów Opieki Zdrowotnej,
- Ośrodka Sportu i Rekreacji,
- Stowarzyszeń i innych podmiotów np.: Klubu Abstynentów.

Cele programu:

- zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszenie tych, które aktualnie już występują na terenie gminy Sędziszów,
- zmniejszenie skali problemów dotyczących rodziny, wynikających z podejmowania różnych zachowań patologicznych, przede wszystkim przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,

- promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych form spędzania wolnego czasu, zwłaszcza przez dzieci i młodzież,
- promowanie postaw społecznych istotnych dla profilaktyki uzależnień,
- zmniejszenie uciążliwości w życiu rodzinnym spowodowanych nadużywaniem alkoholu przez członków rodzin.

Program składa się z 4 głównych zadań:

- I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii wśród dzieci i młodzieży.
- IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Na realizację programu przewidziano kwotę: 250.655,00 zł

ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2016 R.

§ 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu.

1. Informowanie społeczeństwa o możliwości uzyskania pomocy w zakresie terapii.
2. Prowadzenie systematycznej i kompleksowej działalności w celu kierowania na leczenie odwykowe (ponoszenie kosztów sporządzania opinii przez biegłych psychiatrę i psychologa w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, pokrywanie opłat za złożenie wniosku do Sądu Rejonowego w Jędrzejowie)
3. Działalność informacyjno-edukacyjna przez zakup i dystrybucję materiałów dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Klubu Abstynentów, Punktu Konsultacyjnego ds. alkoholowych
4. Dofinansowanie Klubu Abstynentów „Promyk” - grupa wstępno-motywacyjna.
5. Pomoc psychologiczna i psychoedukacyjna dla osób pijących ryzykownie, szkodliwie i uzależnionych od alkoholu.
6. Motywowanie do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego przez osoby uzależnione.

Koszt zadania wymienionego w § 1 wynosi: 23.700 zł

§ 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej

1. Pomoc psychologiczna i psychoedukacyjna dla rodzin osób uzależnionych.
2. Rozpatrywanie wniosków o zastosowanie leczenia (przez członków GKRPA).
3. Finansowanie działalności świetlicy środowiskowej w SCK (z tego 2.000 zł dofinans. co i energii elektrycznej)
4. Dożywianie dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, w których występują problemy alkoholowe.
5. Organizowanie letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych (w formie kolonii, obozów).
6. Rozwijanie współpracy służb i instytucji zajmujących się problemami rodzin, w których występują problemy przemocy i uzależnienia (Policja, OPS, GKRPA, pracownicy służby zdrowia, pedagodzy szkolni) poprzez organizowanie i finansowanie szkoleń i konferencji dotyczących rozwiązywania problemów alkoholowych i problemu przemocy.
7. Udział grup zawodowych (członkowie GKRPA, nauczyciele, prac. socj., policjanci itp.) w szkoleniach.
8. Wynagrodzenie pracowników: kierownika, psychologa, wychowawcy świetlicy środowiskowej (ZUS, Fundusz Pracy, bad. okresowe, delegacje itp).

9. Finansowanie działalności punktu konsultacyjnego (działania interwencyjno-wspierające, dla członków rodzin, w których występują problemy alkoholowe i przemoc) – dyżury interwencyjno-wspierające pedagoga, psychologa, policjanta, prac. socjalnego.

Koszt zadania wymienionego w § 2 wynosi: 161.980 zł

§ 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci i młodzieży.

1. Realizacja i finansowanie na terenie szkół programów o charakterze profilaktycznym, warsztatów (np.: „Zdrowiej znaczy lepiej”, „NOE”, „Żyj zdrowo” itp.) i spektakli teatralnych.

2. Organizowanie na terenie szkół olimpiady wiedzy o uzależnieniach, konkursów o charakterze profilaktycznym np.: „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Trzeźwy zawsze wygrywa”.

3. Edukacja publiczna przez publikacje w prasie lokalnej, zakup materiałów profilaktycznych: prasa, specjalistyczna literatura, broszury, plakaty oraz inne materiały informacyjne, edukacyjne i promocyjne związane z realizacją zadań określonych w programie.

4. Udział w ogólnopolskich oraz organizowanie lokalnych kampanii, imprez popularyzujących zdrowy styl życia, przedsięwzięć i akcji informacyjno-edukacyjnych skierowanych do różnych grup odbiorców (zakup materiałów, nagród), wycieczki.

5. Finansowanie i wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu wolnego skierowanych do dzieci i młodzieży, polegających na organizowaniu imprez i zajęć o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym i sportowym (organizacja imprez sportowych), dofinansowanie warsztatów związanych z rozwijaniem zdolności dzieci i młodzieży oraz kształtowaniem ich prawidłowych postaw osobowościowych.

Koszt zadania wymienionego w § 3 wynosi: 33.075 zł

§ 4. Wspomaganie instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

1. Bieżące finansowanie Klubu Abstynentów „PROMYK”

- gospodarz Klubu (umowa zlec.)

- c.o, energia elektryczna, tel.,

zakup materiałów

2. Dofinansowanie spotkań integracyjnych, wyjazdów na Ogólnopolskie Spotkania AA w Częstochowie itp. dla członków Klubu i ich rodzin.

Koszt zadania wymienionego w § 4 wynosi: 12.660 zł

§ 5. Kontrola realizacji Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

1. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

§ 6. Zasady wynagradzania członków GKRPA.

1. Ustala się wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za wykonywanie wszelkich czynności wynikających z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi biorących udział w pracach komisji w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę - za posiedzenie. Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie listy obecności i listy wypłat.

Koszt zadania wymienionego w § 6 wynosi 19.240 zł

Uzasadnienie

Zgodnie z powołanymi na wstępie uchwały przepisami - gmina ma obowiązek uchwalić roczny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W programie tym ustala się według poszczególnych kategorii - zadania zmierzające do przeciwdziałania skutkom alkoholizmowi i minimalizacji problemu. Realizacja zadań jest wspomagana środkami finansowymi pochodzącymi z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu.